



משרד ראש הממשלה מזכירות הממשלה החלטות הממשלה 2015
תכנית לאומית לצמצום זיהום אוויר והפחתת סיכונים סביבתיים באזור מפרץ חיפה

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 529 של הממשלה מיום 06.09.2015
הממשלה ה - 34 בנימין נתניהו

נושא ההחלטה

תכנית לאומית לצמצום זיהום אוויר והפחתת סיכונים סביבתיים באזור מפרץ חיפה

מחליטים

1. לאשר תכנית לאומית לצמצום זיהום אוויר ולהפחתת סיכונים סביבתיים באזור מפרץ חיפה (להלן – "התכנית" או "התכנית הלאומית"), לאור ייחודיות בנתונים הסביבתיים באזור זה, בשל ריבוי יחסי של מקורות פליטה ניחים מהתעשייה באזור מפרץ חיפה, בשל נתונים על כמות גבוהה במיוחד של פליטות מזהמים אורגניים נדיפים ועומס מצטבר של פליטות מזהמים נוספים לאוויר באזור זה, בשל כמויות גדולות של חומרים מסוכנים המאוחסנים ומשמשים באותו אזור ולאור עיקרון הזהירות המונעת בהתחשב בנתוני תחלואה עודפת, באותו אזור.

2. לאשר, לפי הצעת השר להגנת הסביבה, את החלקים בתכנית המפורטים בפרקים א' ו-ב' להחלטה זו, כעדכון לתכנית הלאומית למניעה ולצמצום של זיהום האוויר בישראל, אשר אושרה בהחלטת הממשלה מס' 707 מיום 25.08.2013, בהתאם לסעיף 5 לחוק אוויר נקי, התשס"ח-2008 (להלן – "חוק אוויר נקי").

3. לענין החלטה זו, אזור מפרץ חיפה הינו שטח הרשויות המקומיות החברות באיגוד ערים (אזור מפרץ חיפה – הגנת הסביבה), לפי צו איגוד ערים (אזור מפרץ חיפה – הגנת הסביבה), התשל"ט-1978.

פרק א': צעדים להפחתת זיהום אוויר באזור מפרץ חיפה

4. לקבוע יעד אזורי לצמצום פליטות מזהמי אוויר מתעשייה במפרץ חיפה, כמפורט להלן:

המזהם	הפחתת הפליטה של המזהם בשנת 2018 ביחס לפליטתם בשנת 2014	
	בטון לשנה	באחוזים
גופרית דו חמצנית SO ₂	1200	75%
תחמוצות חנקן NO _x	300	12%
חלקיקים נשימים עדינים PM _{2.5}	180	50%
מזהמים אורגניים נדיפים NMVOC	850	48%

5. במטרה להפחית זיהום אוויר הנובע מתעשייה וממקורות פליטה נייחים נוספים באזור מפרץ חיפה, להטיל על השר להגנת הסביבה:
- א. להשלים את הליך העדכון של הדרישות הסביבתיות לפי חוק אוויר נקי למקורות הפליטה הנייחים העיקריים הפולטים תרכובות אורגניות נדיפות באזור מפרץ חיפה, כך שיחויבו לפעול בטכניקה המיטבית הזמינה לצמצום פליטות אלו.
- ב. להגביר את הפיקוח על מקורות פליטה נייחים באזור מפרץ חיפה באמצעות הגדלת מספר סיורי הפיקוח, מספר בדיקות הפתע בארובות ומספר בדיקות הפתע לדליפות מרכיבי ציוד במפעלים.
- ג. לדרוש מכל תחנות הדלק באזור מפרץ חיפה המנפקות בנזין להתקין ולהפעיל עד ליום 31.12.2015 מערכות להשבת אדי דלק למיכלי הדלק של התחנה בעת תדלוק כלי רכב. השר להגנת הסביבה רשאי להחריג תחנות דלק שלגביהן השתכנע כי אינן ערוכות להחלת החובה האמורה במועד האמור.
- לצורך ביצוע הפעולות האמורות בסעיף זה להסדרה ופיקוח על התעשייה, יקצה מתקציבו המשרד להגנת הסביבה סך של 6 מיליון ש"ח בשנים 2015-2016 ובכל אחת מהשנים 2017-2020.
6. במטרה להפחית זיהום אוויר הנובע משריפת דלק בדודי קיטור באזור מפרץ חיפה וכדי לעודד את השימוש בגז טבעי –
- א. להקים צוות עבודה משותף בראשות מנהל מינהל סביבה ופיתוח בר-קיימא במשרד הכלכלה ובהשתתפות נציגי המשרד להגנת הסביבה, מרכז ההשקעות במשרד הכלכלה, רשות הגז הטבעי במשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים (להלן – משרד האנרגיה), אגף התקציבים במשרד האוצר ומנהל התכנון במשרד האוצר (להלן – "הצוות").
- ב. הצוות יפעל בשיתוף עם הרשויות המקומיות באזור מפרץ חיפה ועם התאחדות התעשיינים.
- ג. הצוות יפעל לעידוד הסבתם של כל דודי הקיטור באזור מפרץ חיפה לשימוש בגז טבעי, ויבצע מעקב אחר פעולות כאמור. הצוות יפעל, בין היתר, לעדכון ערכי הסף המותרים לפליטה לאוויר של מזהמים מדודי הקיטור באופן שיעודד שימוש בדלק נקי יותר, לרבות גז טבעי.
- ד. סיוע למימון עלויות חיבור למערכת חלוקת גז טבעי ולמימון עלויות הסבת מערכות פנימיות במפעל לשימוש בגז טבעי ינתן לפי הוראת המנהל הכללי של משרד הכלכלה מס' 4.5 בנושא מיום 22.06.2015 ולפי הקריטריונים הקבועים שמפורסמים לפיה מעת לעת.
7. בהמשך ההחלטת הממשלה מס' 146 מיום 28.6.2015 בנושא קידום הסוגיה האסטרטגית "פיתוח כלכלי-אזורי", כנגזרת מהערכת המצב האסטרטגית כלכלית-חברתית לממשלה (להלן – "החלטה מס' 146"):
- א. להטיל על המנהל הכללי של משרד הכלכלה להקים צוות היגוי בראשותו ובהשתתפות נציגים מהמשרד להגנת הסביבה, משרד הבריאות, משרד האנרגיה, משרד ראש הממשלה, מינהל התכנון ומשרד האוצר (להלן – "צוות ההיגוי").
- ב. צוות ההיגוי יפעל בשיתוף עם נציגי הרשויות המקומיות באזור, נציגים מהאקדמיה, מארגוני התעשיינים ומהציבור.
- ג. צוות ההיגוי יזמין מחקר על אפשרויות פיתוח בר-קיימא של התעשייה באזור מפרץ חיפה לאור היעד האזורי לצמצום פליטות מזהמי אוויר מתעשייה והמגבלות על פליטת מזהמים לסביבה שנקבעו לפי החלטה זו, ויצג לממשלה, עד ליום 01.09.2016, הצעות לחלופות פיתוח עתידיות לאזור מפרץ חיפה אשר יעמדו ביעדים ובמגבלות האמורים. ככל שההצעות נוגעות לתכנון ולבנייה, הן יוצגו קודם לכן למועצה הארצית לתכנון ולבנייה.
8. במטרה להפחית זיהום אוויר הנובע מכלי רכב באזור מפרץ חיפה:
- א. הממשלה רושמת לפנייה את מסמך ההבנות מיום 26.08.2015 בין מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה ומנכ"ל עיריית חיפה בנושא "אזור אוויר נקי בחיפה", לצורך קידום הקמתו של אזור מוגבל תנועה לרכבי דיזל מזהמים בחיפה.
- ב. להטיל על השר להגנת הסביבה, בהתייעצות עם שר התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן – שר התחבורה), להפעיל פרויקט חלוץ לעידוד וסבסוד של התקנות מסנני חלקיקים ברכבי דיזל באזור מפרץ חיפה. לצורך כך, יקצה מתקציבו המשרד להגנת הסביבה סך של 11.5 מיליון ש"ח בשנת 2016.
- ג. להטיל על השר להגנת הסביבה לסייע בפרויקט חלוץ להפחתת פליטות ממשאיות איסוף אשפה בחיפה, באמצעות תמיכה בהתקנת מסנני חלקיקים וברכש משאיות המונעות באמצעות גז טבעי, עד ליום 31.12.2015 בסכום כולל של 11 מיליון ש"ח.
- ד. להטיל על שר התחבורה, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ועם שר האנרגיה להפעיל ולתמוך בפרויקט חלוץ להפעלה של לא פחות משלושים אוטובוסים עירוניים המונעים באמצעות גז טבעי דחוס שימשו לתחבורה ציבורית באזור מפרץ חיפה. לצורך כך, יוקצה למשרד התחבורה סך של 5 מיליון ש"ח בשנים 2015-2016. ככל שתהיינה עלויות שוטפות נוספות על הסכום האמור לצורך ביצוע סעיף זה, התקציב למימון יוקצה מתקציב מנהלת תחליפי נפט לתחבורה במשרד ראש הממשלה.



ה. להטיל על החשבת הכללית במשרד האוצר ועל המנהל הכללי של המשרד להגנת הסביבה, בהתייעצות עם המנהל הכללי של משרד התחבורה, לפעול להפחתת תעריפי נסיעת משאיות במנהרות הכרמל שתחול לכל המאוחר החל מיום 31.12.2015 ולפחות עד ליום 31.12.2020. המשרד להגנת הסביבה יממן מתקציבו את העלויות לביצוע סעיף זה, ככל שיהיו כאלו.

ו. להטיל על שר התחבורה, בתיאום עם שר האוצר, להקנות זכות ציבורית ל-500 מוניות מיוחדות המונעות בהנעה חשמלית מלאה תמורת מחצית מהאגרה שנקבעה בסעיף 14 לפקודת התעבורה, ולקבוע כללים לזכאות לתשלום אגרה מופחתת כאמור.

9. במטרה להפחית זיהום אוויר הנובע מפעילות כלי שיט בנמלי ישראל ובכלל זה בנמל חיפה, להטיל על שר התחבורה, בתיאום עם השר להגנת הסביבה:

א. לקבוע בתקנות חובות על הפעלת כלי שיט, בהתאם לאמור בנספח השישי לאמנה הבינלאומית למניעת זיהום ים מכלי שיט (1973), כפי שתוקנה על-ידי הפרוטוקול משנת 1978, שעניינו מניעת זיהום אוויר מאוניות, ושאוּמץ על ידי הארגון הימי הבינלאומי בשנת 2005; תקנות כאמור יועברו לאישור הכנסת עד ליום 31.12.2017.

ב. לבחון הטלת חובות על-בסיס הדירקטיבה האירופית EC/1999/32 על עדכוניה, לעניין הפחתת תכולת גופרית בדלקים לכלי שיט, כולה או חלקה, בהתחשב בבחינת התועלת הסביבתית אל מול שיקולים כלכליים נוספים.

ג. לפעול להקמת תשתית לחיבור כלי שיט למתח חשמל מהחוף בעת עגינה בנמלי הים החדשים בחיפה ובאשדוד באופן שימצאם את הצורך בהפעלת המנועים המזדמים בעת עגינה, ובהתאם לכל דין.

פרק ב': צעדים להגברת הניטור הסביבתי ולהרחבת בסיס הידע הסביבתי והבריאות

10. במטרה להרחיב את בסיס המידע לגבי זיהום אוויר באזור מפרץ חיפה, להטיל על השר להגנת הסביבה:

א. לשפר את הניטור הרציף של מזהמי האוויר במפרץ חיפה באמצעות שיפור הפריסה של תחנות הניטור הקיימות והוספת תחנות ניטור ניידות ומכשירי מדידה.

ב. להכפיל את היקף דיגומי האוויר התקופתיים במפרץ חיפה על-ידי הגדלת מספר הדיגומים, מספר נקודות הדיגום ומספר המזהמים הנמדדים.

לצורך ביצוע הפעולות האמורות בסעיף זה, יקצה מתקציבו המשרד להגנת הסביבה סך של 9.2 מיליון ש"ח בשנים 2015-2016, וסך של 7.2 מיליון ש"ח בכל אחת מהשנים 2017-2020.

11. במטרה להרחיב את המידע הבריאותי, אשר ישמש בסיס לקביעת מדיניות וסדרי עדיפויות בנושא הגנה על בריאות הציבור מזיהומים סביבתיים –

א. להטיל על שר הבריאות לגבש תכנית להקמת מערך איסוף, עיבוד וניתוח נתוני תחלואה והקשר שלהם לזיהומים סביבתיים, אשר תכלול את פירוט תוצרי המערך ואת המשאבים הנדרשים להקמתו ולתפעולו, ולהגישו לאישור הממשלה עד ליום 31.10.2015. משרד האוצר ומשרד הבריאות יגבשו את המענה התקציבי לתכנית

ב. להטיל על השר להגנת הסביבה, בהתייעצות עם שר הבריאות, לפרסם קולות קוראים למימון מחקרים וסקרים אפידמיולוגיים לבדיקת הקשרים בין מרכיבים שונים ורמות שונות של זיהום האוויר במפרץ חיפה לבין תחלואה במחלות שונות בקבוצות אוכלוסייה שונות ובאזורים שונים. לצורך כך, יקצה מתקציבו המשרד להגנת הסביבה סך של 9 מיליון ש"ח בשנים 2015-2016.

12. במטרה להרחיב את בסיס המידע לגבי השפעת הזיהום הסביבתי על מדידת הסביבה השונות והמערכות האקולוגיות השונות באזור מפרץ חיפה, להטיל על השר להגנת הסביבה לגבש תכנית מחקרים וסקרים בנושא זה ולפרסם קולות קוראים למימון מחקרים וסקרים כאמור. לצורך כך, יקצה מתקציבו המשרד להגנת הסביבה סך של 5 מיליון ש"ח לשנים 2015-2016.

פרק ג': הפחתת סיכוני חומרים מסוכנים ושיפור איכות הסביבה באזור מפרץ חיפה

13. במטרה להרחיב את בסיס המידע לגבי סיכוני חומרים מסוכנים באזור מפרץ חיפה, להטיל על השר להגנת הסביבה לבצע עד ליום 31.12.2016, סקר סיכונים מצרפי במפרץ חיפה בנוגע למפעלים ולמתקנים העוסקים בחומרים מסוכנים באזור מפרץ חיפה ולשינוע של החומרים המסוכנים מהמפעלים והמתקנים במפרץ חיפה ואליהם. לצורך כך, יקצה מתקציבו המשרד להגנת הסביבה סך של 5 מיליון ש"ח בשנים 2015-2016.

14. במטרה להפחית את הסיכון מאירועי חומרים מסוכנים באזור מפרץ חיפה ולהרחיק גורמי סיכון מריכוזי אוכלוסייה, להטיל על שר האוצר לבצע הערכה כלכלית לפינוי חוות הדלקים של חברת תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ בקרית חיים ופעילות המכלים בנמל הדלק והעתקתן לאזור המרוחק יותר מאוכלוסייה, בשטחים החקלאיים שממזרח למתחם בתי הזיקוק (המתחם המכונה "קרקעות הצפון"), וזאת במסגרת ההליך התכנוני ובכפוף להשארת יכולת פריקה וטעינה של מוצרי דלק בנמל, ויעביר את עמדתו המנומקת למשרד להגנת הסביבה, למשרד האנרגיה ולמשרד הפנים עד ליום 31.12.2015.

פרק ד': שקיפות והנגשת מידע לציבור

15. במטרה להגביר את נגישותו של הציבור למידע מעודכן ומהימן בנוגע לאיכות האוויר באזור מפרץ חיפה, לפעולות הממשלה לפי החלטה זו וכדי להגביר את השקיפות בנושאים אלו, להטיל על השר להגנת הסביבה –

א. להעמיד לרשות הציבור באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה תשתית ידע זמינה, נגישה וברורה, ובה עדכונים עיתיים בדבר מקורות הפליטה ומצב איכות האוויר באזור מפרץ חיפה, לרבות פירוט החומרים הנפלטים לאוויר וההשפעות הבריאותיות שלהם, וכן מידע בדבר פעולות היערכות ומניעה של אירועי חירום ומידע שימושי לשעת חירום.

ב. לפרסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה –

(1) אחת לשנה, דוח סיכום פעולות פיקוח ואכיפה שבוצעו באותה השנה, אשר יכלול סיכום של סיורי הפיקוח, של תוצאות בדיקות הפתע ושל פעולות האכיפה שבוצעו על-ידי המשרד להגנת הסביבה.

(2) אחת לרבעון, בשבוע העוקב לתחילתו של כל רבעון, דוח על יישום התכנית המתאר את ההתקדמות בביצועה ואת הצעדים שנקטו באותה השנה ליישומה במשך חמש השנים הקרובות.

פרק ה': כללי

16. לצורך מימוש מיטבי של מטרות החלטה זו, רשאים השר להגנת הסביבה ושר האוצר, בהסכמה, לשנות את החלוקה של התקציב המוקצה לתכנית הלאומית, בין הצעדים ובין השנים המפורטים בהחלטה זו, בנוגע לסעיפי החלטה אשר נמצאים באחריות השר להגנת הסביבה, וככל שמדובר בסעיף באחריות שר אחר גם בהסכמתו של אותו השר, והכל בכפוף להוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985. השר להגנת הסביבה יעדכן את הממשלה בדבר שינוי כאמור.

17. ועדת המעקב שהוקמה בהחלטת הממשלה מס' 707 מיום 25.08.2013, תעקוב אחר יישום התכנית הלאומית למניעה ולצמצום של זיהום אוויר באזור מפרץ חיפה כחלק מהמעקב אחר יישום התכנית הלאומית למניעה וצמצום של זיהום האוויר בישראל, אשר אושרה בהחלטת הממשלה האמורה ולפי אותן ההוראות, בשינויים המחויבים.

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.
הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.
החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.